

***Svenska nu -verkoston
eduskuntavaalitavoitteet vuonna 2023***

Ruotsin kieli ankkuroi Suomen pohjoismaiseen perheeseen

Pohjola on Suomen kotiseutua, ja ruotsin kieli yhdistää pohjoismaita henkisesti ja kulttuurisella tasolla. Sillä on strategista merkitystä Suomelle, että maan väestö osaa ruotsia ja uskaltaa käyttää kieltä. Ruotsin kieli tarjoaa ponnahduslautan pohjoismaisille työmarkkinoille ja avaa mahdollisuuksia opiskella toisessa Pohjoismaassa.

Ruotsinkielentaitoisille työntekijöille on kysyntää suomalaisilla työmarkkinoilla. Suomen Yrittäjien keväällä 2021 teettämästä kyselystä kävi ilmi, että ruotsin kieltä tarvitaan yrityksissä eniten suomen ja englannin jälkeen. Yhteensä 44 prosenttia suomalaisyrityksistä ilmoitti tarvitsevänsä ruotsin kieltä toiminnassaan. Eniten kielitaitoa tarvitaan asiakaspalvelussa

(55 %), myynnissä (35 %) ja viestinnässä (28 %).¹ Venäjän kaupan romahdettua yritykset suuntaavat yhä enemmän Ruotsin markkinoille. Myös muilla aloilla, kuten varhaiskasvatuksessa ja terveydenhoitopalveluissa, ruotsin kielen taitoisista ammattilaisista on uutisoitu olevan suuri pula.

Koulutusjärjestelmämme ei onnistu vastamaan kielitaitoisen työvoiman kysyntään, ja ruotsinopettajat ovat turhautuneita ilmeisiin puutteisiin. Svenska nu -verkosto esittää määrätietoisia panostuksia toisen kotimaisen kielen opetukseen, jotta Suomi voi lunastaa potentiaalinsa kaksikielisenä maana.

1. Panostetaan ruotsinopetukseen peruskoulussa

Peruskoulun keskipitkän ruotsin oppimäärä (B1-ruotsi) luo pohjan suomenkielisen väestön ruotsin kielen taidolle. Syksyllä 2016 B1-ruotsin opetus varhennettiin tuntiresurssia venyttämällä siten, että kaksi vuosiviikkotuntia ruotsia siirrettiin peruskoulun ylemmiltä luokilta kuudennelle luokalle. Varhentamiselle oli pedagogisia perusteita, mutta uudistuksen myönteisiä vaikutuksia himmentää se, että vuosiluokille 7–9 jäljelle jääneet neljä vuosiviikkotuntia eivät riitä oppimistulosten saavuttamiseen. Pieni osa kunnista on kompensoinut vuosiluokkia 7-9 lisäämällä omaehtoisesti ruotsin kielen opetuksen tuntimäärää, mutta tämä ei ole asian laita kaikissa kunnissa. Tämä luo koulutuksellista epätasa-arvoa.

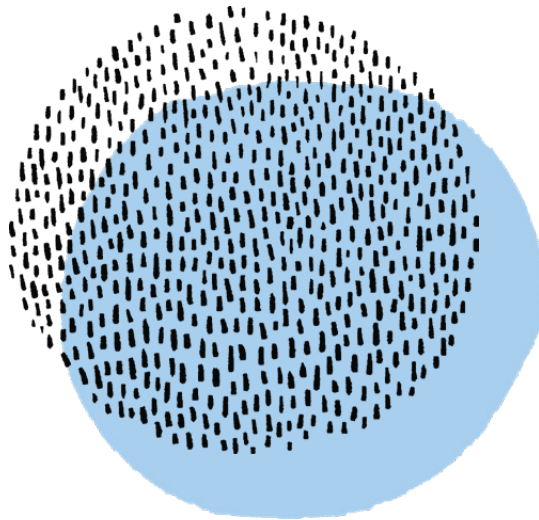
Svenska nu -verkosto ja Suomen kieltenopettajien liitto SUKOL ry tilasivat syksyllä 2021 kyselytutkimuksen peruskoulun keskipitkän ruotsin varhentamisuudistuksen vaikutuksista. Yläkoulun opettajien mukaan uudistus on aiheuttanut taukoja ruotsin opiskelussa ja suuri

osa opetuksesta on käytettävä asioiden kertaamiseen. Lukioden opettajat todistavat, että lukiokoulutuksen aloittavien ruotsin kielen taito on heikentynyt peruskoulun tuntijako-uudistuksen jälkeen.²

Yllä mainitut haasteet mainitaan myös Marinin hallituksen kansalliskielistrategiassa ja hallituksen kielikertomuksessa (2021). Vuoden 2022 budjettineuvotteluissa hallitus päätti lisätä yhden vuosiviikkotunnin ruotsinopetusta peruskoulussa. Tähän liittyvä opetussuunnitelman ja tuntijaon uudistustyö on käynnistetty.

Esitys:

että tuleva hallitus sitoutuu toimeenpanemaan päätöksen yhden vuosiviikkotunnin lisäämisestä ruotsin opetukseen vuosiluokille 7-9 ja turvaa riittävän rahoituksen tarkoitusta varten.

2. Ruotsin kielen opetusta lisättävä ammattikoulussa

Vuonna 2018 astui voimaan ammatillisen toisen asteen koulutuksen uudistus. Suomenkieliseen ammatilliseen perustutkintoon kuuluu vain yhden osaamispisteen verran toisen kotimaisen kielen opintoja, mikä tarkoittaa laissa määriteltä minimissään 12 tuntia opetusta. Opiskelijoiden kesken syntyy eriarvoisuutta, kun jotkut opetuksen järjestäjät menevät minimin mukaan ja toiset tarjoavat 18 tuntia opetusta. Opetuksen resursseista puhuttaessa on huomionarvoista, että ruotsinkielisessä ammatillisessa koulutuksessa toisen kotimaisen kielen, suomen, laajuus on kaksi osaamispistettä.

Ammattikoulutuksen toisen kotimaisen kielen opinnot eivät anna riittäviä valmiuksia opiskella kieltä korkea-asteella vaan ainoastaan muodollisen pätevyyden siihen. Kie-liopintojen alkeiden kertaaminen korkea-asteella venyttää opintoja.

Esitys:

että suomen- ja ruotsinkielisiä ammatillisia perustutkintoja yhdenmukaistetaan siten, että pakollisen toisen kotimaisen kielen opintojen määrä on vähintään kaksi osaamispistettä.

3. Paluu pakolliseen ylioppilasruotsiin

Ruotsin kielen ylioppilaskokeen suorittaneiden määrä on romahtanut vuodesta 2005, kun ruotsin kielen kirjoittaminen ylioppilaskokeessa tuli vapaaehtoiseksi. Vuonna 2021 vain 43 prosenttia suomenkielisistä ylioppilaisista suoritti ruotsin kielen ylioppilaskokeen jollakin asteella³. Tämä kehitys on johtanut siihen, että monella nuorella on vaikeuksia suorittaa korkeakouluopintoihin kuuluva virkamiesruotsi.

Marinin hallituksen ohjelmaan sisältyi kirjaus, että toinen kotimainen kieli palautetaan pa-

kolliseksi oppiaineeksi ylioppilaskirjoituksissa. Uudistus parantaisi ruotsin kielen statusta ja kannustaisi oppilaita panostamaan ruotsin kielen peruskoulussa. Toisen kotimaisen kielen opinnot ovat keskeinen osa jokaisen suomalaisen koulunkäyntiä ja siksi olisi luonnollista, että oppiaine sisältyisi ylioppilastutkintoon.

Esitys:

että toinen kotimainen kieli palautetaan pakollisena aineena ylioppilastutkintoon.

¹<https://www.yrittajat.fi/tiedotteet/kysely-monipuolinen-kielitaito-on-tarkea-yrityksille-kielitaidon-merkitys-vahvassa-kasvussa/>

²<https://svenskanu.fi/2021/10/29/ny-undersokning-om-tidigarelaggningen-av-svenskundervisningen/>

³<https://svenska.yle.fi/a/7-10006341>

www.svenskanu.fi

Svenska nu -verkosto motivoi ja inspiroi suomenkielisiä nuoria puhumaan ruotsia. Verkosto tarjoaa eläviä kohtaamisia naapurimaamme Ruotsin, ruotsinkielisen Suomen sekä ruotsin kielen kanssa kouluympäristössä. Nostamme esille kulttuurielämysten merkityksen kielen oppimiselle ja pedagogiikalle. Svenska nu toimii kaksikielisen Suomen puolesta ja ottaa kantaa ruotsin kielen opetukseen liittyviin kysymyksiin.

Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus koordinoi Svenska nu -verkostoa

svenska

facebook.com/svenskanu

twitter.com/svenskanu

instagram.com/svenskanu